

UWAGA: zamieszczone poniżej pytania były wykorzystywane w Olimpiadzie do roku 2001. Pozostawiamy je jednak ze względu na ich przydatność w praktyce szkolnej.

Pytania z historii literatury:

1. Średniowieczna pieśń religijna -*Bogurodzica a Żale Matki Boskiej pod krzyżem*.
2. Śmierć i cierpienie w literaturze średniowiecznej. Co utwory z tej epoki mają do powiedzenia ludziom schyłku XX wieku?
3. Poczucie sprawiedliwości i porządku świata w twórczości M. Reja.
4. Co wiesz o Mikołaju Reju? Czy znajdujesz w jego twórczości problemy, tematy, zjawiska warte przemyślenia przez człowieka XX wieku?
5. Biografia, filozofia życia, artyzm w *Trenach* J. Kochanowskiego.
6. Miejsce Biblii w literaturze dawnej Polski: tłumaczenia, parafrazy, inspiracje.
7. Andrzej Frycz Modrzewski i Piotr Skarga: różne realizacje poczucia odpowiedzialności za losy kraju.
8. Staropolskie sonety (od Jana Kochanowskiego do Jana Andrzeja Morsztyna).
9. Język poetycki Mikołaja Sępa Szarzyńskiego.
10. Poezja metafizyczna epoki baroku - autorzy, tematy, problemy.
11. Co rozumiesz przez określenie "poezja kunsztowna"? Wskaż okresy literackie, w których rozwijał się ten typ twórczości. Czy podoba Ci się taka poezja?
12. Spory o barok. Jakich znasz pisarzy tej epoki, jakie problemy, niepokoje, wartości znajdujesz w ich utworach?
13. Związki literatury staropolskiej z literaturą europejską (analogie, naśladowania, przekłady).
14. Omów powiązania literatury staropolskiej z kulturą antyczną i zachodnioeuropejską.
15. Artysta jako bohater utworu literackiego - wybrane przykłady z literatury staropolskiej i XIX wieku.
16. Małe formy poetyckie (epigramat, fraszka, bajka) w literaturze dawnej.
17. Tematyka moralna i polityczna w dawnym dramacie polskim (*Odprawa posłów greckich* J. Kochanowskiego i *Powrót posła* J. U. Niemcewicza).
18. Sarmatyzm - ideały i praktyka (Wacław Potocki i Jan Chryzostom Pasek). Oświeceni wobec sarmatyzmu.
19. Gawędowość *Pamiętników* Jana Chryzostoma Paska.
20. Barokowe rozumienie piękna w sztuce i poezji.

21. Jak rozumiesz termin "klasycyzm". Zanalizuj na przykładzie wybranego utworu główne cechy poetyki klasycystycznej.
22. Twoja lektura *Satyr i Bajek* I. Krasickiego. Jakie sprawy zainteresowały Cię w tych utworach, jakie uznałbyś za aktualne?
23. Środki poetyckiego wyrazu w liryce F. Karpińskiego i F.D. Książnika.
24. Funkcje ironii w literaturze polskiej czasu Oświecenia i romantyzmu (na wybranych przykładach).
25. "Prawidła" i "swobodna imigracja" - spór o sposób i zakres poznawania świata u progu romantyzmu.
26. Ballada romantyczna jako wyraz nobilitacji ludowego świata wartości.
27. Przedstaw biografiejednego z wielkich polskich romantyków. Czy biografia ta przynosi wiedzę wyłącznie o indywidualnych losach jednego człowieka? Jaką rolępełnią w kulturze biografie wybitnych postaci?
28. Między urodą świata a udręką duszy. Świat doznań podmiotu mówiącego sonetów odeskich i *Sonetów krymskich* A. Mickiewicza.
29. *Maria* Antoniego Malczewskiego wobec wybranej powieści poetyckiej Adama Mickiewicza (typ bohatera romantycznego, nasycenie pesymizmem, uniwersalizm problemów, realizm psychologiczny, nowatorstwo).
30. *Kordian* Juliusza Słowackiego jako głos poety w dialogu na tematy polityczne i egzystencjalne.
31. Tragizm jednostki i tragizm dziejów w *Nie - Boskiej komedii* Zygmunta Krasińskiego.
32. Jak w *Nie - Boskiej komedii* przedstawione są główne hasła Wielkiej Rewolucji Francuskiej: wolność, równość, braterstwo
33. *Nie - Boska komedia* - Zygmunta Krasińskiego refleksja o historii.
34. Konrad i Ksiądz Piotr -dwie hierarchie wartości, dwa style działania. W jakich utworach romantyzmu odnajdujesz jeszcze antynomie pychy i pokory?
35. *Dziadów cz. II i III* jako wyraz jedności materialnego z duchowym, kultury ludowej z kulturą "wysoką", dobra jednostki z interesem ogółu.
36. *Pan Tadeusz* i *Trylogia* wobec sarmatyzmu.
37. *Pan Tadeusz* - poemat liryczny? Zwróć uwagę na sytuację osoby mówiącej, aurę emocjonalną, koloryt postaci, sposób opowiadania i opisu.
38. Kto w *Panu Tadeuszu* opowiada o świecie szlacheckim? Jakie role pełni postać narratora w utworze?
39. Komedie Fredry wobec romantyzmu i tradycji klasycystycznych.

40. Komedia Fredry a *Pan Tadeusz*: świat przedstawiony, bohaterowie liryzm.
41. Ludzie wybitni w wierszach J. Słowackiego (np. *Na sprowadzenie prochów Napoleona*, *Pogrzeb kapitana Myznera*) i C.K. Norwida (*Bema pamięci żałobny - rapsod*, *Na zgon śp. Jana Gajewskiego*). Przedstaw podobieństwa i różnice w ujęciu.
42. "Od uwielbienia do wzdry" - rozpiętość i barwa uczuć w wybranych utworach okresu romantyzmu.
43. Kim jest poeta? Spróbuj odpowiedzieć na to pytanie posługując się wierszami J. Słowackiego (np. *Los mię już żaden nie może zatrwożyć...*, *Bo to jest wieszczą najjaśniejszą chwałą...*).
44. Adam Mickiewicz i Juliusz Słowacki wobec problemu niepodległości narodowej - postulany społecznej odnowy i przenikliwość osądu.
45. Jak możliwe jest pisanie o świecie własnych przeżyć? Spróbuj omówić romantyczne środki poetyckiego wyrazu, które pozwalają uzewnętrznić i uwiarygodnić intensywne i skomplikowane życie wewnętrzne.
46. Liryka lożańska jako punkt dojścia przemian bohatera lirycznego wierszy A. Mickiewicza.
47. Omów znane Ci przykłady romantycznej epistolografii. Porównaj kreowaną w nich rzeczywistość z dostępną gdzie indziej wiedzą o życiu autora i epoce.
48. W jaki sposób Norwid dopełnia myślenie romantyków o sztuce i powołaniu artysty?
49. Historia, chwila obecna i wieczność w przemysleniach Norwida.
50. *Vade - Mecum* jako cykl poetycki. Język artystyczny, problematyka, kompozycja.
51. Jakie utwory kształtowały mit powstania styczniowego? Czy znasz takie teksty, także spoza epoki, które prowadziły do demitologizacji tego wydarzenia?
52. Pozytywiści warszawscy: jak oceniasz pozycję tego ugrupowania? Co stanowiło o sile pozytywistów, a co o ich słabości? Kto stanowił konkurencję dla pozytywistów? Jak ta sprawa zmieniła się w czasie?
53. Co wiesz o prasie po powstaniu styczniowym? Jakie znasz tytuły? Kto był współpracownikiem znanych Ci gazet? Czy zetknąłeś się/ zetknęłaś się z publicystyką Aleksandra Świętochowskiego? Co wiesz o tym człowieku? Co wiesz o jego pisaniu?
54. Jakie fakty z biografii Elizy Orzeszkowej mogą wydać się ciekawe dzisiaj? Co uważasz za najważniejsze wydarzenia jej życia.
55. Na czym polegała lub miała polegać oczyszczająca siła *Nad Niemnem*?
56. Opisz budowę *Nad Niemnem*. Jak dowiadujemy się o wydarzeniach poprzedzających akcję? Jak aktorka radzi sobie z wielowątkowością? Jaka jest rola epizodów? Postaci pobocznych? Jaką funkcję pełnią tradycyjne zawężenia fabularne: konflikt dwu stron reprezentujących odmienne racje; mezalians; romans; rywalizacja o ukochaną lub ukochanego?

57. Czy w *Nad Niemnem* Orzeszkowa tylko opisuje świat, czy też go tworzy, uwzniośla? Do jakich mitów odwołuje się autorka? Jakiemu przesłaniu są one podporządkowane?
58. Co osobliwego dostrzegasz w narracji *Lalki*? Ilu jest narratorów? Jaką wiedzę dysponują? Czemu służą rozwiązania podjęte przez Prusa? Jaki jest ich stosunek do tradycji powieściowej?
59. Rozważ różne punkty widzenia świata jako zasadę konstruowania narracji w *Lalce*. Czyj punkt widzenia zaznacza się najwyraźniej? Czy wielość punktów widzenia przeszkadza w lekturze powieści lub tę lekturę utrudnia?
60. Jaki jest stosunek Prusa w *Lalce*, a także w publicystyce, do różnego rodzaju stereotypów, powszechnie panujących w opinii? Jak przedstawia autor stosunek Wokulskiego do powstania, jego pobyt na zesłaniu, uczucia wobec Rosji i Rosjan? Czemu mają służyć te przewartościowania.
61. Miłość w *Lalce* - dlaczego miłość Wokulskiego, a także Izabeli, a może również innych bohaterów, jest dziwna? Z czego wynika ta dziwność Twoim zdaniem: ze społecznego niedopasowania, z powodów psychologicznych? A może każda miłość jest dziwna, tylko tego nie widzimy?
62. Co sądzisz o opinii, że Sienkiewicz to polski Aleksander Dumas? Czy *Trylogia* jest powieścią przygodową? Co przemawia na rzecz takiej tezy, a co jej przeczy?
63. Jak sądzisz: dlaczego *Trylogię* publiczność literacka przyjęła dobrze, a nawet bardzo dobrze, a *Lalkę* - z rezerwą?
64. Krajowi pisarze dziewiętnastowieczni zmagali się z cenzurą. Wskaż w tekście *Nad Niemnem* albo *Lalki* wątki lub fragmenty wyraźnie przemilczane z obawy przed spodziewaną ingerencją, choć sugerowane w zakamuflowany sposób? Czego przede wszystkim dotyczyły? Jakie środki językowe umożliwiają mówienie nie wprost, mówienie wymykające się częściowej odpowiedzialności?
65. Jakie nowele pozytywistyczne poznałeś/ poznałaś? Kto, najczęściej, jest bohaterem tych tekstów? Czy formuła mówiąca o tym, że krótsze formy narracyjne biorą w obronę słabszych, pozbawionych głosu, jest dla Ciebie do przyjęcia? Uzasadnij swoje stanowisko.
66. Jakie znasz wiersze Marii Konopnickiej? Czym różnią się one od poezji współczesnej? Dlaczego dzisiaj raczej się tak nie pisze? Skąd czerpała Konopnicka wiarę w moc poetyckiego słowa?
67. Wymień znane Ci wiersze Adama Asnyka. Czy są one Twoim zdaniem "gorące", czy raczej "chłodne"? Jakie są powody dystansu poety do rzeczywistości?
68. Literatura i malarstwo w Młodej Polsce - wzajemne wpływy, paralele, oscylacje.
69. Doświadczenie nicości i absurdu w literaturze Młodej Polski.
70. Literackie techniki przekazywania doznań wewnętrznych - w poezji /prozie Młodej Polski.

71. Pisarze Młodej Polski wobec kryzysu kultury.
72. Krytyka stereotypu społecznego w literaturze Młodej Polski.
73. Młodopolskie kariery literackie. Omów trzy skontrastowane przykłady.
74. Młodopolskie zainteresowania naturą i ludowością (np. Tetmajer, Kasprówic, Leśmian).
75. Modernizm, naturalizm i elementy romantyczne w poezji Młodej Polski.
76. *Hymny* Jana Kasprówicza; ciąg dalszy rozmów z Bogiem w literaturze polskiej
77. *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego jako dramat symboliczny.
78. Ład świata i przyczyny jego destrukcji w *Chłopach* Wł. Reymonta.
79. Epopeiczność *Chłopów* a *Pan Tadeusz*: bohaterowie, świat przedstawiony, problemy.
80. Scharakteryzuj dylematy świadomości wybranych bohaterów *Przedwiośnia* i *Granicy*.
81. Zagadnienia moralne w twórczości Stefana Żeromskiego - uwikłanie pisarza w aktualność społeczno - polityczną czy uniwersalizm problemów?
82. Stefan Żeromski wobec romantyzmu: bohaterowie, idee, styl.
83. Na czym polegał spór poetów Awangardy Krakowskiej ze Skamandrytami i jakie miał znaczenie dla poezji późniejszej?
84. Rola tradycji romantycznych i młodopolskich oraz inspiracji potocznością współczesną w poezji Skamandrytów.
85. Scharakteryzuj twórczość poetów Awangardy Krakowskiej. Jak oceniasz ich program poetycki i twórczość z perspektywy człowieka schyłku XX wieku?
86. Język poetycki Tuwima i Przybosa: próba rozróżnień.
87. Odkrywczy tajemnic psychiki w prozie powieściowej i nowelistycznej dwudziestolecia międzywojennego.
88. Narracja w pierwszej i narracja w trzeciej osobie. Scharakteryzuj, omów różnice, podaj przykłady zastosowań w konkretnych utworach literatury dwudziestego wieku.
89. Świat poetycki Leśmiana - próba charakterystyki.
90. Na czym polega mityzacja rzeczywistości opisanej w prozie Brunona Schulza?
91. Rola groteski w piśmarstwie Stanisława Ignacego Witkiewicza.
92. Osobowość i doświadczenie życiowe: próba analizy świata przedstawionego *Nocy i dni*.
93. Druga fala międzywojennej Awangardy: Miłosz, Czechowicz; próba charakterystyki postaw i poetyk.

94. Wizja historii i losu człowieka w twórczości wybranego poety lat wojny i okupacji.
95. Człowiek i historia w literaturze lat wojny i okupacji.
96. Świadkowie i sędziowie czasów nieludzkich (np. Herling-Grudziński, Borowski, Nałkowska, Wał, Różewicz, Szczepański). Przedstaw swoistość i przestanie ich utworów.
97. Powstanie warszawskie w powojennej poezji i prozie. Omów temat zwracając uwagę na problem: "człowiek cywilny" wobec historii, biografii, pamięci.
98. Literatura emigracyjna od roku 1945 po lata dziewięćdziesiąte - na przykładzie wybranych autorów i tekstów przedstaw jej periodyzację i omów jej swoistość. Zwróć uwagę na romantyczny topos "wygnaństwa tęsknoty" i "kraju lat dziecińczych" oraz na relacje z literaturą krajową.
99. Główne tendencje powojennej poezji, jej odniesienia do tradycji i szanse na oryginalność. (Jak przewijają się w niej opozycje: klasycyzm - romantyzm, tradycja - eksperyment, akceptacja - bunt). Gdzie umieścić(a)byś początki liryki nowoczesnej: romantyzm, dwudziestolecie międzywojenne?
100. Wątki romantyczne w powojennej literaturze polskiej. Rodzaje zależności (aprobata, krytyka, bunt; bohater i jego dylematy egzystencjalne; estetyka; gatunki literackie, stosunek do języka; sposób widzenia świata). Omów niektóre z tych problemów na wybranych przykładach poezji i/lub prozy.
101. Inspiracje i sfery odniesień polskiej literatury XX wieku (np. antyk, *Biblia*, kultura, nauka, religia, polityka, historia, świat współczesny). Omów jeden z wymienionych problemów na przykładzie twórczości wybranego pisarza.
102. "Poezja pisana życiem" - biografia jako tworzywo liryki na przykładzie twórczości wybranego poety. Wskaż istotę i funkcję poetyckiego autobiografizmu; uzasadnij wybór.
103. Gatunki autobiograficzne w prozie współczesnej (pamiętnik, autobiografia, powieść autobiograficzna, dziennik, dziennik intymny, wspomnienia, itp.) Na przykładach omów istotę i znaczenie tej literatury.
104. Literatura dzisiaj - czym jest, a czym powinna być? Na wybranych przykładach omów realizowane, postulowane i nie podejmowane zadania współczesnej literatury. Jakie funkcje pełnią bohaterowie w literaturze II połowy XX wieku? Czy są wśród nich postacie, z którymi mógłbyś się utożsamić?
105. Zanalizuj jeden wybrany współczesny utwór epicki (Gombrowicz, Andrzejewski, Iwaszkiewicz, Konwicki, Szczepański, Białoszewski, Hłasko, Mrozek, Lem, Nowak, Nowakowski, Parnicki, Strykowski, Herling-Grudziński, Krzysztoń, Myśliwski itd.), biorąc pod uwagę opozycje: tradycja czy eksperyment, bohater, czy antybohater, realizm, utopia czy kłamstwo?
106. Iwaszkiewicz, Przyboś, Grochowiak, Herbert, Gałczyński, Broniewski, Miłosz, Różewicz, Szymborska, Białoszewski, Twardowski, Bursa, Wojacek, Stachura, Kamieńska, Lipska,

Barańczak - omów twórczość jednego z dwudziestowiecznych poetów, sytuując ją na tle tradycji, liryki współczesnej i historii. Uzasadnij wybór.

107. Pisarz wobec natury, kultury, historii (np. Miłosz, Różewicz, Białoszewski). Omów ten problem i uzasadnij jego wagę dla współczesnego człowieka.
108. Jaką rolę pełni w polskiej literaturze twórczość Witolda Gombrowicza. Omów z tego punktu widzenia jeden z jego utworów.
109. Współczesny utwór literacki i jego interpretacja w innym systemie znakowym (spektakl teatralny, film, obraz plastyczny, opracowanie muzyczne, itp. Na przykładach wskaż funkcję i swoistość tego typu działańinterpretacyjnych).
110. Biblijne i religijne inspiracje w literaturze powojennej. Omów temat na wybranych przykładach.
111. Anatomie w powojennej liryce. Na przykładzie twórczości dwóch poetów omów istotę i przyczyny przeciwieństwa poetyki i światopoglądów. Dokonaj wyboru (np. Białoszewski - Herbert, Różewicz - Miłosz).
112. Awangarda wieku dwudziestego - uzasadniając wybór wskaż autora, który Twoim zdaniem dokonał rzeczywistego "przewrotu" (gatunek, ujęcie rzeczywistości, kreacja bohatera, użycie języka itd.).
113. Czy literatura powinna być publicystyką, czy pisarz powinien być zaangażowany w politykę i ideologię? Omów problem na wybranych utworach z uwzględnieniem zjawiska socrealizmu.
114. Wskaż najważniejsze Twoim zdaniem elementy współczesnego życia kulturalnego (np. media -prasa, telewizja - radio, kino, teatr; kontakty środowiskowe, autoprezentacje, polemiki). Odnieś je do norm obowiązujących wcześniej.
115. Spróbuj dokonaćperiodyzacji literatury polskiej po roku 1945. Jakie czynniki mająTwoim zdaniem - decydujące znaczenie dla proponowanych cezur: wydarzenia historyczne, zmiany pokoleniowe, tendencje artystyczne, czy też jeszcze inne zjawiska?
116. Reportaż w polskiej literaturze dwudziestowiecznej (np. Pruszyński, Wańkowicz, Kapuściński, Krall, Łysiak). Na wybranych przykładach omów zróżnicowania poetyki i funkcje innych utworów.

Pytania z wiedzy o teatrze:

1. Na czym polega rola scenografa we współczesnym teatrze (odwołaj się do znanych Ci przykładów).
2. Omów metodę opisu dziejów teatru w *Krótkiej historii teatru polskiego* Zbigniewa Raszewskiego.
3. Główne cechy teatru klasycznego we Francji w XVII wieku.

4. Najciekawsze dzisiejsze inicjatywy teatralne. Co wiesz np. o Gardzienicach, Teatrze im. Witkiewicza w Zakopanem, Scenie Plastycznej KUL, Teatrze Ósmego Dnia lub innych tego typu.
5. Omów kreacje sceniczne jednego z wybitnych współczesnych polskich aktorów.
6. Czy uważasz, że idee teatralne Grotkowskiego zachowały aktualność? Czy odnajdziesz jego wpływy w którymś ze współczesnych teatrów?
7. Inscenizacje romantyczne Konrada Swinarskiego.
8. "Teatr ubogi" Jerzego Grotowskiego.
9. Teatr Tadeusza Kantora.
10. Omów twórczość wybranego polskiego inscenizatora współczesnego (np. Swinarskiego, Jarockiego, Dejmka, Hanuszkiewicza, Grzegorzewskiego, Lupy).
11. Kim jest bohater *Kartoteki* Tadeusza Różewicza? Nowatorstwo dramaturgiczne i teatralne tego utworu.
12. Czy realizacja sceniczna dramatów Mrożka wymaga nietradycyjnego aktorstwa i reżyserii?
13. Który z dramatów Witolda Gombrowicza uważasz za najatrakcyjniejszy dla współczesnego teatru?
14. Co wiesz o teatrze antycznym? Jaka jest jego geneza, jak wyglądał, jakimi środkami się posługiwał i jakie pełnił funkcje?
15. Główne cechy dramaturgii Stanisława Ignacego Witkiewicza. Jak wyobrażasz sobie realizację sceniczną któregoś z jego utworów?
16. Wybitni inscenizatorzy okresu międzywojennego.
17. Juliusz Osterwa i "Reduta".
18. Twórczość inscenizatorska Leona Schillera.
19. Jakie wartości dla polskiej kultury narodowej wniósł powstały w 1765 roku Teatr Narodowy?
20. "Szkola krakowska" w aektorstwie (teatr krakowski za dyrekcji Stanisława Koźmina).
21. Co wiesz o tak zwanej "Wielkiej Reformie Teatru"?
22. Nowatorstwo teatralne dramaturgii Wyspiańskiego (na wybranym przykładzie).
23. Związki Stanisława Wyspiańskiego ze współczesnym mu teatrem krakowskim (inscenizator, scenograf).
24. Co oznacza termin "epoka gwiazd" w teatrze końca XIX wieku?

25. Scharakteryzuj dramat Cypriana Norwida *Pierścień wielkiej damy*. Spróbuj pokazać, jakie cechy pozwalają nazwać go "białą tragedią", a jakie komedią społeczną.
26. Jak wyobrażasz sobie współczesną teatralną interpretację świata nadzmysłowego w *Nie-Boskiej komedii*, *Dziadach* lub *Kordianie*.
27. Wskaż źródła komizmu w komediach Fredry; jakie to ma znaczenie dla ich realizacji teatralnych.
28. Scharakteryzuj walory sceniczne ról Fredrowskich (na przykładzie dwóch, trzech komedyj). Omów ewentualnie ich - znaną Ci - teatralną lub telewizyjną realizację.
29. Główne cechy teatru klasycznego we Francji w XVII wieku.
30. Omów najistotniejsze cechy teatru misteryjnego, ewentualnie - z odwołaniem do znanego Ci dramatu misteryjnego (np. *Żywoł Józefa*, *Historyja o Chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim*).
31. *Dziady* - tragizm bohatera, czy tragizm narodu? Odwołaj się do znanej Ci realizacji teatralnej lub telewizyjnej tego utworu.
32. Czy wiesz, jaki był związek polskich dramatów romantycznych z techniką teatru francuskiego? Jak w świetle tej wiedzy oceniasz opinię o niesceniczości tej dramaturgii?
33. Konstrukcja dramatów Szekspira (na jednym wybranym przykładzie: *Hamleta*, *Romea i Julii*, *Snu nocy letniej* lub innych) a współczesna mu scena elżbietańska (najważniejsze cechy).
34. Jakie osiągnięcia w działalności scenicznej i pisarskiej Wojciecha Bogusławskiego zdecydowały o przyznaniu mu przez potomnych tytułu ojca teatru narodowego?
35. Znaczenie artystyczne i polityczne prapremiery *Krakowiaków i Górali* Wojciecha Bogusławskiego.
36. Bohaterowie Moliera na przykładzie współczesnych inscenizacji.
37. Główne ośrodki życia teatralnego na ziemiach polskich w okresie Młodej Polski.
38. Teatr Snów i Teatr Małego Zwierciadła w *Dwóch teatrach* Jerzego Szaniawskiego. Jak Szaniawskiego rozumie pojęcie "realizmu teatralnego"?

PYTANIA Z NAUKI O JĘZYKU:

1. Jakie okresy wyróżniamy w historii języka polskiego? Z jakiego okresu pochodzą podane krótkie fragmenty tekstów? Który z nich jest starszy? Objasnij znaczenia i formy podkreślonych wyrazów.
2. Jakie wpływy językowe zaznaczyły się w słownictwie doby staropolskiej? Które z podanych wyrazów należą do słownictwa zapożyczonego, a które do rodzimego? Wyrazy zapożyczone podziel na zapożyczenia stare i nowe (od XIX wieku).

3. a) Jakie może być pochodzenie podanych nazw?
b) Czy znasz inne przykłady nazw własnych, których etymologia odwołania dawne stosunki narodowe, społeczne, gospodarcze, dawną świadomość itd.?
4. Niektóre zjawiska językowe obserwowane w języku współczesnym świadczą o procesach fonetycznych (zmianach głoskowych), jakie zaszły w dawnej polszczyźnie lub w okresie prasłowiańskim. Omów procesy, których odbiciem są podane pary wyrazów.
5. Omów najważniejsze różnice między staropolską i współczesną odmianą rzeczowników oraz przymiotników. Objasnij formy fleksyjne podanych wyrazów.
6. Jakie uproszczenia zaszły w odmianie czasowników od epoki staropolskiej? Objasnij podane formy staropolskie i omów ich ewolucję.
7. Wskaż w podanym tekście formy gramatyczne i leksykalne nie występujące we współczesnej polszczyźnie.
8. W podanych przykładach wskaż formy liczebników i omów je.
9. W podanych przykładach wskaż nieosobowe formy czasowników i omów je.
10. Jaką funkcję składniową pełnią w podanych zdaniach podkreślone formy wyrazowe.
11. Wskaż tematy fleksyjne podanych wyrazów. Jakie zjawiska są dla nich charakterystyczne?
12. Posługując się podanymi przykładami, wskaż najmniejsze części znaczące wyrazów (morfemy): leksykalne, słowotwórcze i fleksyjne.
13. W podanych zdaniach wskaż zaimki. Określ ich typ.
14. Wskaż związki składniowe w podanych wypowiedzeniach pojedynczych. Do jakich typów należą te związki?
15. W podanych zdaniach znajdź te dopełnienia, które łączą się z orzeczeniami i określ ich formy gramatyczne.
16. W podanych wypowiedzeniach wielokrotnie złożonych wskaż zdania względne i ustal, do jakich typów podrzędných wypowiedzeń składniowych one należą.
17. Dokonaj analizy składowej podanych wypowiedzeń wielokrotnie złożonych i wskaż wypowiedzenia składowe będące zdaniami rozwijającymi.
18. Wskaż, w której z podanych form powinny być użyte wyrazy w nawiasach. Jakie reguły rządzą użyciem skrótowców?
19. Jakie są zasady budowy orzeczenia imiennego w polszczyźnie? Omów to zagadnienie, posługując się przykładami z podanych zdań. Do jakich odmian stylowych należą podane wypowiedzi?
20. Omów osobliwości w odmianie podanych wypowiedzi.

21. Dokonaj analizy podanych formacji słowotwórczych; wskaż wśród nich złożenia. Czym różnią się one od pozostałych formacji? Czy da się wśród nich wyróżnić jakieś typy (podgrupy)?
22. Jakie imiesłowy można utworzyć od podanych czasowników? Na podstawie poniższych przykładów omów zasady użycia imiesłowowego równoważnika zdania.
23. Posługując się podanymi przykładami, omów zasady akcentowania we współczesnej polszczyźnie.
24. Na przykładzie wyrazów tworzących podane niżej pary wyjaśnij, na czym polega różnica między treścią a zakresem znaczeniowym wyrazów. Dokonaj analizy treści podanych par wyrazów. Czy któryś z elementów danej pary jest przydatny do budowy definicji drugiego elementu/
25. Które z podanych wyrazów są względem siebie synonimiczne? Na czym polega różnica między synonimami?
26. Podaj wyrazy lub wyrażenia synonimiczne względem wymienionych. Jakie różnice zachodzą między elementami poszczególnych par?
27. Czasowniki użyte w podanych niżej grupach zdań mają różne znaczenia. Zanalizuj najbliższy kontekst czasownika i ustal, jakie właściwości tego kontekstu (gramatyczne i leksykalne) są charakterystyczne dla każdego ze znaczeń czasownika.
28. Które z wyrazów użytych w podanych zdaniach są homonimami? Uzasadnij swoją odpowiedź. Do jakich części mowy należą wyrazy homonimiczne, które wskazałeś?
29. W podanych zdaniach wskaż związki frazeologiczne. Opisz ich znaczenie i omów funkcję stylistyczną.
30. Wyrazy ... i ..., które powtarzają się w podanych zdaniach, są składnikami związków frazeologicznych lub połączeń luźnych. Wskaż frazeologizmy i objaśnij ich znaczenie.
31. Niektóre z podanych zdań są wnioskami wynikającymi logicznie z innych podanych tu zdań. Wskaż je. Które z podanych zdań nie wynikają z innych?
32. Wykorzystując zmiany szyku i akcentu logicznego, przekształć podane zdania na kilka sposobów. Do każdego z uzyskanych wariantów zdania dobierz pytanie, na które mógłby być odpowiedzią. Wskaż w zdaniach tę część informacji, która w danym wypadku jest najważniejsza (jest rematem).
33. Jak pod względem treściowym powiązane są kolejne zdania podanego tekstu? Wskaż wyrazy, których znaczenie nawiązuje do treści wyrażen użytych w zdaniach poprzedzających dane zdanie. Omów związki znaczeniowe zachodzące między tymi wyrażeniami.
34. Oceń poprawność podanych zdań z punktu widzenia ich zgodności ze zwyczajem i z normą językową, czyli kryteriów uzualnego i systemowego.

35. Podane zdania ułóż w takiej kolejności, by stanowiły spójny tekst. Zbuduj plan tego tekstu. Wskaż w tym tekście wyrażenia nawiązujące do treści poprzednich zdań -przesądzając o określonym następstwie zdań w wypowiedzi.
36. Posługując się podanymi przykładami, omów sposoby wzbogacenia zasobu słownictwa współczesnej polszczyzny.
37. Czy naruszenie normy językowej jest zawsze błędem? Omów ten problem na podstawie analizy następujących przykładów:
38. Posługując się podanymi przykładami, omów typy zapożyczeń i omów ich przydatność. Wskaż, z jakich języków pochodzą poszczególne zapożyczenia.
39. W przytoczonym fragmencie rozmowy wskaż elementy typowe dla polszczyzny mówionej. Scharakteryzuj różnice, jakie zachodzą między językiem wypowiedzi mówionych i tekstów pisanych. Co powoduje te różnice?
40. Wykorzystaj podane przykłady omów mechanizmy językowe służące wyzwaniu komizmu.
41. Omów funkcje języka w wypowiedzi. Wskaż w podanym tekście przejawy podporządkowania komunikatu różnym funkcjom.
42. W podanym tekście wskaż środki językowe pełniące funkcję ekspresywną.
43. Omów funkcje języka w wypowiedzi. Jakie funkcje językowe odkryć można w podanych tytułach prasowych? Wskaż ich przejawy, analizując postać poszczególnych tytułów.
44. Jakie odmiany języka czy style językowe można rozpoznać w podanym tekście? Omów cechy charakterystyczne tych stylów. Jaką funkcję pełnią w tym utworze?
45. Omów środki językowe (wyrazy, formy gramatyczne, typy zdań) charakterystyczne dla reklamy. Wskaż je w przytoczonych przykładach.
46. Jakie style językowe reprezentują podane fragmenty tekstów? Omów cechy charakterystyczne tych stylów.
47. Omów znaczenie przenośne podanych nazw, ilustrując je przykładami użycia. Objaśnij pochodzenie podanych nazw. Czym nazwy własne różnią się od rzeczowników pospolitych? W podanych fragmentach wskaż nazwy własne i wyjaśnij do czego się odnoszą. W jakim znaczeniu zostały użyte w tym utworze? Objaśnij znaczenie tych nazw.
48. W podanych fragmentach tekstów wskaż neologizmy i określ ich typ. Zanalizuj ich znaczenie oraz funkcję. W wypadku neologizmów słowotwórczych ustal, od jakiego wyrazu podstawowego i w jaki sposób zostały utworzone.
49. W podanych fragmentach tekstów wskaż wypowiedzenia nie będące zdaniami (oznajmienia, równoważniki zdań). Jakie są ich funkcje stylistyczne?
50. Jakie znasz odmiany stylizacji językowej? Z którym z jej typów mamy do czynienia w podanym tekście?

51. Styl makaroniczny w literaturze staropolskiej - jego uwarunkowania kulturowe. Omów to zagadnienie, ilustrując je przykładami z podanego tekstu. Czy podane zjawiska językowe dają się zauważyć współcześnie?
52. Jakie środki stylistyczne użyte zostały w podanym wierszu?
53. Gwara a stylizacja gwarowa. Wykorzystując podane fragmenty tekstów, omów te zjawiska i zasięg ich występowania. Scharakteryzuj sposoby użycia gwary ludowej w utworach artystycznych.
54. Styl biblijny - jego rola w literaturze polskiej. W przytoczonym fragmencie wskaż cechy charakterystyczne wypowiedzi poddanej stylizacji biblijnej i omów jej funkcję w tym tekście.
55. Przywołanie tradycji literackiej: parodia, trawestacja, pastisz. Jakie cechy stylistyczne podanego tekstu służą przywołaniu pierwowzoru? Jaki jest ten wzorzec? Jaką funkcję pełni to nawiązanie do tradycji?
56. Gra słów jako przejaw sztuki poetyckiej i sprawności językowej. Omów to zagadnienie, ilustrując je przykładami z podanych tekstów. W jakiej epoce literackiej dużą rolę odgrywały koncepty językowe?
57. Omów budowę wierszową podanych utworów z uwzględnieniem ich struktury rymowej. Jakie typy wiersza znalazły najszersze zastosowanie w literaturze polskiej? Jaką postać wersyfikacyjną przybierają najczęściej współczesne utwory poetyckie?

WSPÓŁCZESNE ŻYCIE LITERACKIE:

1. Wobec szkolnego kanonu lektur z literatury współczesnej. Kogo tam nie ma, kto być powinien - zaprezentuj mniej znanego lub nie znanego powszechnie pisarza, poetę - uzasadnij wybór.
2. Mój region w polskiej geografii życia literackiego i kulturowego (zjawiska, grupy, postaci).
3. Ważne czasopisma o charakterze literackim, kulturalnym, znane w całym kraju; znane tylko w regionie.